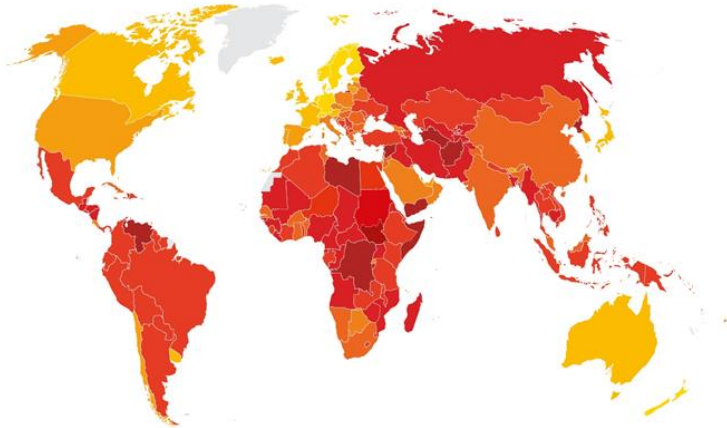

ИНДЕКС ЗА ВЪЗПРИЯТИЕ НА КОРУПЦИЯТА НА TRANSPARENCY INTERNATIONAL – 2021

ГЛОБАЛНАТА КАРТИНА

Тазгодишният Индекс за възприятие на корупцията (CPI) за 2021 г. включва 180 държави и територии по света. Изследването класира страните по скала от 100 (показател на ниско ниво на корупция) до 0 (показател за максимално високо ниво на корупция), като основен предмет на оценка е нивото на административна и политическа корупция, според мнението на външни експерти, анализатори на риска, представители на бизнеса и на академичните среди.

- ❑ Средната стойност на индекса в световен мащаб е 43, като за последните пет години не е отбелязана промяна. За период от 10 години изследването показва, че 2/3 от държавите по света продължават да поддържат своя индекс под 50, което е показател за сериозни проблеми с корупцията; само 25 държави са отбелязали прогрес; 23 държави съществено са понижили своя резултат, като сред тях са развити икономически държави като Австралия, САЩ и Канада.
- ❑ Водещи позиции в класацията за тази година заемат Дания, Финландия и Нова Зеландия (всички с по 88 т.); в дъното на класацията са Южен Судан, Сирия и Сомалия (11 т.).

ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И ИЗВОДИ ОТ ТАЗГОДИШНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ:

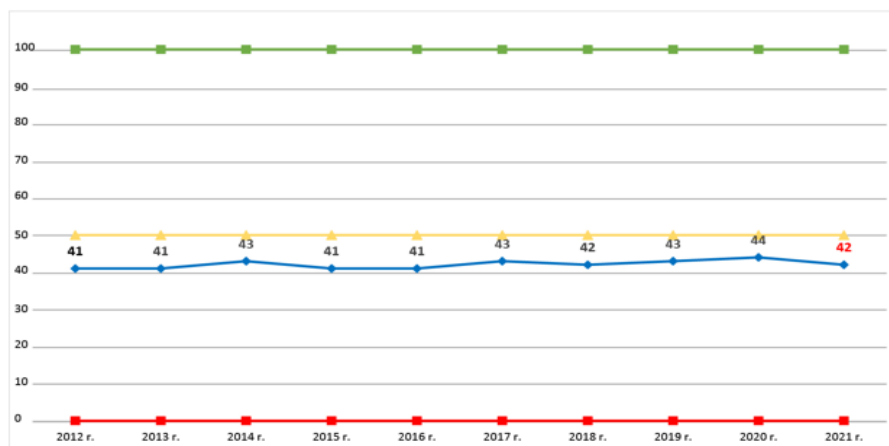
- ❑ Липсата на промяна в средната стойност на индекса за света през последните пет години е показател на стагнация на борбата с корупцията в световен мащаб.
- ❑ Резултатите от изследването показват, че нарушаването на човешките права възпрепятства гражданския контрол върху институциите и създава хранителна среда за корупцията.
- ❑ Връзката между атаките срещу човешките права и демокрацията, от една страна и влошаването на показателите в борбата с корупцията, от друга, не е случайна. През последните 10 години в 90% от държавите има низходяща или влошаваща се тенденция по отношение на спазването на човешките права.

- ❑ Глобалната пандемия на COVID-19 „отвори врати“ за правителствата за допълнително разширяване на изпълнителните им правомощия, прикриване на информация от обществеността и отнемане на права.
- ❑ Преследването на граждански активисти и закриването на неправителствени организации са инструменти за укрепване властта на авторитарни управляващи и води до задълбочаване на проблема с корупцията.

ИНДЕКСЪТ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

- ❑ Индексът на България през 2021 година е 42 пункта, с което страната се нарежда на 78 място в световната класация и на последно място в Европейския съюз. България е включена за двадесет и четвърти път в изследването на Transparency International.
- ❑ В сравнение с предходната година индексът бележи понижение с 1 пункт. Сравнението на данните за 10-годишния период от 2012 година досега показва, че липсва какъвто и да било напредък в противодействието на корупцията. На фона на положителното развитие при значима част от редица държави-членки на ЕС индексът на България откроява тенденция на сериозно изоставане (вж. например Естония (74), Литва (61), Латвия (59), Словения (57)).

Индекс за възприятие на корупцията Тенденции за България 2012 – 2021

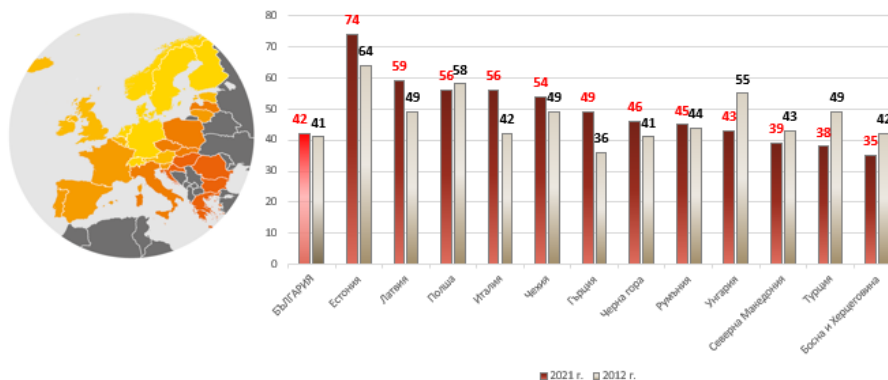

- ❑ При формирането на индекса на България са взети предвид данните от 10 изследвания на авторитетни институции, обхващащи период от последните две години. Данните, които стоят в основата на индекс на България за 2021 година, отразяват:
  - критични оценки относно икономическа конкурентоспособност;
  - критични оценки относно стабилността на икономиката и предвидимостта на условията за осъществяване на бизнес, включително на условията за външни инвестиции;
  - устойчиво ниски оценки относно прилагането на принципите на върховенство за закона и силно критични мнения относно дейността на институциите,

разследващи корупцията.

- позитивни оценки относно нетърпимостта на гражданското общество относно корупцията и лошото управление, дейността на неправителствени организации и разследващи журналисти по разкриване на корупционни практики.

България в общеевропейски контекст Тенденции в Централна и Източна Европа 2012 – 2021

ИНДЕКСЪТ НА БЪЛГАРИЯ

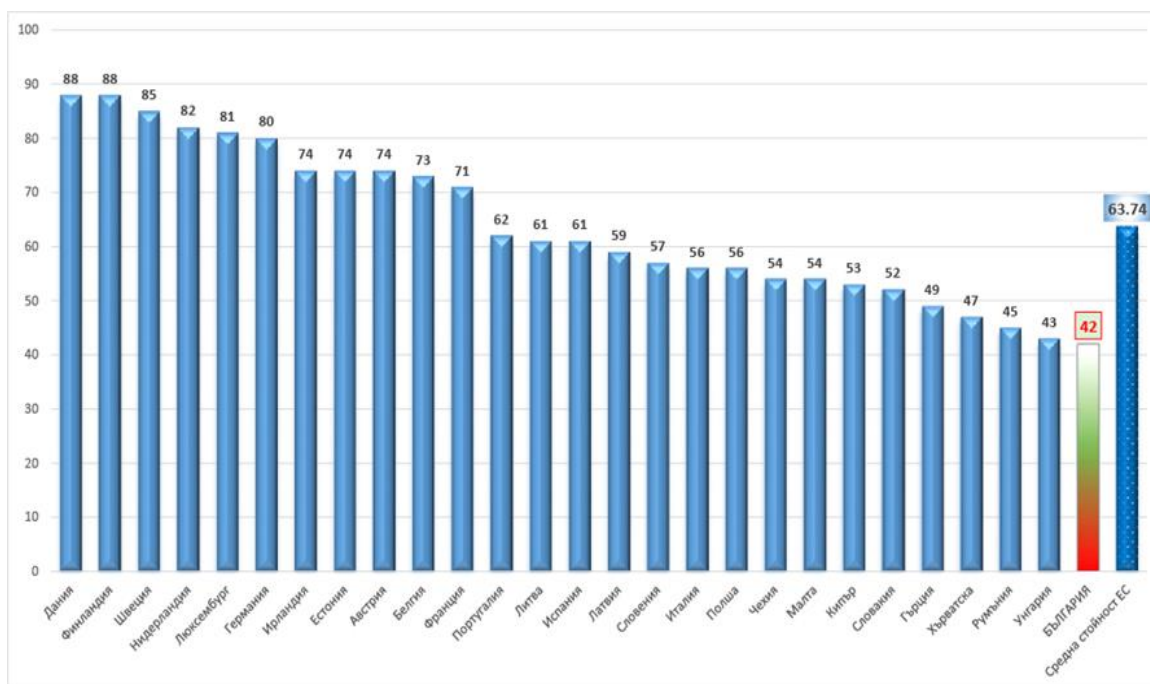
Както статистиката на изследването показва България устойчиво се движи в коридор от стойности между 41 и 44 пункта през последните 10 години без да може да направи поне промяна на посоката на развитие.

Една от ключовите причини за това България да изостава в своето представяне от останалите държави от Европейския съюз е, че българските институции така и не можаха да се модернизират.

Причините за това са множество, но основните се коренят в изчерпването на възможността за усъвършенстване на наказателноправната рамка (криминализирани деяния и вид и размер на наказанията), която през поредица от няколко вълни на изменения, постигна основните изисквания на конвенциите и директивите, които я очертават в международен план. За сметка на това развитие изостана въвеждането на управленски стандарти, които редуцират корупционния риск чрез признати и утвърдени международни практики в административното и корпоративното управление основани на прозрачност, отчетност и почтеност и интегритет. Тези стандарти са приложими и задават високи изисквания както в публичния, така и в частния сектор, намалявайки със своето прилагане възможностите за съществуване на корупционно поведение – „чиста от корупция среда“. Част от тях, като защитата и насърчаването на лицата, които разобличават нередности, нарушения и престъпления с висока обществена опасност са предвидени в императивни норми на ЕС, които България не съумява вече години да въведе. Радикална позитивна промяна на стойностите на индекса е възможна само по пътя на въвеждането на международно признатите стандарти за добро управление.

ИНДЕКСЪТ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

- Средната стойност на изследването за Европа е 66 т., а само за държавите-членки на Европейския съюз - 64 т. Сравнителните данни от изследването за последните 5 години показват, че в общоевропейски план няма съществени промени в средната стойност на индекса.

- Водещи позиции в европейската класация заемат Дания, Финландия, Норвегия, Швеция, Нидерландия. Сравнителният анализ на данните през последното десетилетие затвърждава оценката, че скандинавските държави продължават да получават най-висока оценка заради ефективното прилагане на правила, регулиращи поведението на политиците и на държавните служители, прозрачният и отчетен начин на функциониране на публичните институции и ефективната администрация.
- На последните места в класацията са класирани България (42 т.), Унгария (43 т.), Румъния (45 т.), Хърватска (47 т.), Гърция (49 т.). Индексите на тези държави са под 50 пункта, което е показател на системен проблем с корупцията. Анализът на данните от изследванията извежда на преден план негативните тенденции относно стабилността на демократичните институции, спазването на върховенството на закона и икономическата среда, създаваща предпоставки за корупционни практики, особено при управлението на публични ресурси.

ОБЩИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО:

- Индексът за възприятие на корупцията (CPI) е създаден през 1995 година като комплексен индикатор за оценка на нивото на корупция в публичните институции.
- Той се основава на аналитични доклади, оценки и непосредствените възприятия на представители на чуждестранния бизнес, академичните среди и

анализатори на политическия и икономическия риск, включително и анкетирани експерти от изследваните държави.

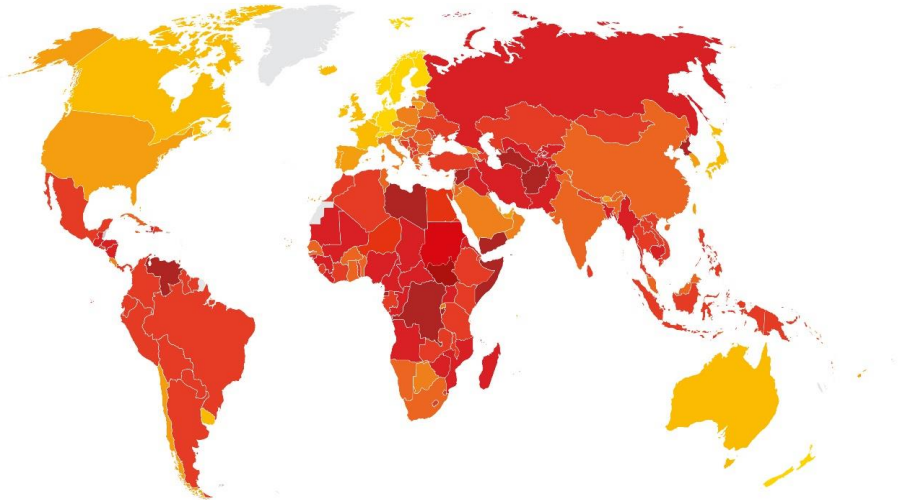
- Индексът за 2021 г. включва 180 държави и територии.
- Скалата за оценка е от 100 до 0, като 100 е показател за ниско ниво на корупция, а 0 е показател за максимално високо ниво на корупция. Стойности под 50 пункта са индикатор за системен проблем в противодействието на корупцията.
- Създаден е на базата на 13 различни изследвания, проведени от 12 независими една от друга авторитетни международни институции и изследователски организации.
- За да бъде включена една държава в Индекса са необходими минимум 3 изследвания.
- Индексът на България е конструиран на базата на 10 изследвания.

Източници при формирането на индекса на България

Източник	Институция/организация
1. Проучване на мнението на ръководители на компании	Световен икономически форум
2. Класация за оценка на риска на държавите	Глобал Инсайт (Център за изследване на световните пазари)
3. Индекс за трансформация	Фондация "Бертелсман"
4. Доклад за световната конкурентоспособност	Институт за управленско развитие
5. Индекс за устойчиво управление	Фондация "Бертелсман"
6. Индекс за върховенството на закона	Световен проект за правосъдие
7. Международен доклад за оценка на политическия риск	Група за оценка на политическия риск
8. Изследване „Модел на демокрация“	Университет Гьотеборг – Varieties of Democracy Institute
9. Оценка на риска на държавите	Economist Intelligence Unit
10. Изследване "Държави в преход"	Freedom House

**ИНДЕКС ЗА
ВЪЗПРИЯТИЕ НА
КОРУПЦИЯТА
2021**

Измерва нивата на възприятие на корупцията в публичния сектор в 180 държави и територии по света.

РЕЗУЛТАТ - ДЪРЖАВА/ТЕРИТОРИЯ

88	Дания	67	Чили
88	Финландия	67	Обединени Американски щати
88	Нова Зеландия	65	Барбадос
85	Норвегия	64	Бахамски острови
85	Сингапур	63	Катар
85	Швеция	62	Южна Корея
84	Швейцария	62	Португалия
82	Нидерландия	61	Литва
81	Люксембург	61	Испания
80	Германия	59	Израел
78	Великобритания	59	Латвия
76	Хонг Конг	59	Сент Винсент и Гренадини
74	Канада	58	Кабо Верде
74	Исландия	58	Коста Рика
74	Ирландия	57	Словения
74	Естония	56	Италия
74	Австрия	56	Полша
73	Австралия	56	Сейнт Лусия
73	Белгия	55	Ботсвана
73	Япония	55	Доминика
73	Уругвай	55	Фиджи
71	Франция	55	Грузия
70	Сейшели	54	Чехия
69	Обединени арабски емирства	54	Малта
68	Бутан	54	о. Мавриций
68	Тайван	53	Гренада

53	Кипър	42	Буркина Фасо
53	Руанда	42	България
53	Саудитска Арабия	41	Тимор-Лесте
52	Оман	41	Беларус
52	Словакия	41	Тринидад и Тобаго
49	Армения	40	Индия
49	Гърция	40	Малдиви
49	Йордания	39	Косово
49	Намибия	39	Колумбия
48	Малайзия	39	Етиопия
47	Хърватска	39	Гвиана
46	Куба	39	Мароко
46	Черна гора	39	Северна Македония
45	Китай	39	Суринам
45	Румъния	39	Танзания
45	Сао Томе и Принципи	39	Вьетнам
45	Вануату	38	Аргентина
44	Ямайка	38	Бразилия
44	Южна Африка	38	Индонезия
44	Тунис	38	Лесото
43	Гана	38	Сърбия
43	Унгария	38	Турция
43	Кувейт	37	Гамбия
43	Сенегал	37	Казакстан
43	Соломонови острови	37	Шри Ланка
42	Бахрейн	36	Кот д'Ивоар
42	Бенин	36	Еквадор

36	Молдова	30	Лаос
36	Панама	30	Парагвай
36	Перу	30	Того
35	Албания	30	Кения
35	Босна и Херцеговина	29	Ангولا
35	Малави	29	Либерия
35	Монголия	29	Мали
35	Тайланд	29	Русия
34	Ел Салвадор	28	Мавритания
34	Сьера Леоне	28	Мянмар
33	Египет	28	Пакистан
33	Непал	28	Узбекистан
33	Филипините	27	Камерун
33	Замбия	27	Киргистан
33	Алжир	27	Уганда
32	Есватини	26	Бангладеш
32	Украйна	26	Мадагаскар
31	Габон	26	Мозамбик
31	Мексико	25	Гватемала
31	Нигер	25	Гвинея
31	Папуа Нова Гвинея	25	Иран
31	Ливан	25	Таджикистан
30	Азербейджан	24	Нигерия
30	Боливия	24	Централноафриканска република
30	Джибути	23	Капбоджа
30	Доминиканска република	23	Хондурас

23	Ирак
23	Зимбабве
22	Еритрея
21	Конго
21	Гвинея-Бисау
20	Чад
20	Коморски острови
20	Хаити
20	Никарагуа
20	Судан
19	Бурунди
19	Демократична република Конго
19	Туркменистан
17	Екваториална Гвинея
17	Либия
16	Афганистан
16	Северна Корея
16	Йемен
14	Венецуела
13	Сомалия
13	Сирия
11	Южен Судан

СТОЙНОСТИ

